

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Explicatur illud. Ex approbatis ab Ordinario, parag. 1.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

2. Hoc autem non intelligitur, quasi tu, qui Bullam sumis stationeque seu Ecclesias, vel Altaria visitas concedas ipse Indulgentias Defuncto, quia Fidelis homo potest quidem suum bonum opus alteri concedere, quoad satisfactionem, & impetrationem, nullo tamen modo Indulgentias; si quidem Indulgentia est appellatio Thesauri Ecclesiae, cujus distributio uni Summo Pontifici convenit sed intelligitur ipse Summus Pontifex (posita, tanquam conditione, tua voluntate, cum operibus requisitis) concedere Defuncto Indulgentiam.

3. Atque hinc sequitur, licet dum quis est in statu peccati mortalis nihil possit satisfacere, vel impetrare pro aliis, sicuti non potest pro se, quia est Dei inimicus valde tamen probabiliter potest per Indulgentiarum satisfactionem Defunctis prodesse. Et Costopalaus a quidem vocat communem sententiam, fructuose applicati Indulgentiam Defunctis ab eo, qui est in statu peccati mortalis, ut etiam satisfactionem Missae. Ratio autem ducitur ex praedictis; quia nimirum homo dum taxat ponit conditiones requisitas à Pontifice, & à Christo Dominio, ut Pontifex, & Christus Dominus est deinde, qui impertit Defuncto Indulgentiarum, & sacrificii fructum, lege b. D. Thom.

4. Atque etiam inde fit, ut nisi Pontifex dicat, se Indulgentiam ita Fidelibus concedere, ut possit ea applicari pro Defunctis, non poterunt Fideles applicare, quia cum ille, qui vere dat Defuncto Indulgentiam sit ipse Pontifex, si is non dicat, concessam Indulgentiam posse pro Defunctis applicari, nihil, quoad eam, conducet sola Fidelium applicatio.

CLAUSULA UNDECIMA.

Item quo omnes, & singuli praedicti purius ad Deum preces effundere, & efficacius divinum auxilium implorare possint, conceditur, ut possint eligere quemcumque Presbyterum Saeclarem, vel Regularem ex approbatis ab Ordinario, & ab eo quorumcumque peccatorum, etiam censurarum Sedi Apostolica, & in Bulla Cana Domini reservatorum, & reservatarum plenariam Indulgentiam & remissionem semel in vita, & semel in articulo mortis. Aliorum vero Sedi Apostolica non reservatorum, aut reservatarum toties, quoties con-

fiuntur, Absolutionem & remissionem mediante salutari poenitentia, secundum culpam indigentiam obtinere; dummodo ubi necessaria erit, per ipsos, vel, dato impedimento, per Mores, aut alios, satisfactio fiat.

Nota Gregorium XIII. concessisse, ut Privilegiis in hac clausula contentis possit quis iterum cum secunda Bulla frui, sed non tertio, ut infra distinctius explicabimus.

Porro clausula haec duo continet Privilegia, quae sunt Quintum, & Sextum in ordine, de quibus sigillatim tua propria Capita jam instituo.

CAPUT UNDECIMUM.

Quintum Bulla Privilegium circa Absolutionem à Reservatis.

1. **Q**ui Bullam Cruciatæ sumpserit, potest, durante anno, eligere Confessarium ex approbatis ab Ordinario per quem Confessarium absolvi possit pro foro interno ab omnibus casibus, & censuris, satisfacta parte; & quidem, toties, quoties, à reservatis, Episcopis, à reservatis autem Pontifici (excepta semper haeresi) semel in vita, & semel in periculo mortis; atque ab iisdem Pontificiis iterum, si secundam Bullam sumpserint, non vero tertio, si tertiam, modo, quando delicta sunt deducta ad forum contentiosum, cautiones mox dicendae §. 4. adhibeantur.

Hoc Privilegium, quod sane magnum est, explicui & quidem alibi. Sed nunc in proprio loco per partes suas sic explicamus, seu iterum recudimus.

§. I.

Explicatur illud ex approbatis ab Ordinario.

1. **S**i in Bulla aliqua, vel Rescripto quocumque ut certe in Jubilæo saepe vidimus, dicitur, posse Fidelem, cui sit concessio absolvi, seu dispensari à quocumque Confessario, sed addatur (approbato ab Ordinario loci) non est mihi dubium, requiri approbationem Episcopi, seu Ordinarii illius Diocesis, quamvis non tunc, ubi sit confessio, nisi forte limitetur, hoc vel simili modo (à tuo Ordinario, vel ab Ordinario tui loci.) tunc enim servanda esset limitatio.

2. Du-

a Casp. de Bulla p. 12.

b D. Th. l. 4. sen. dist. 20. q. 1. ar. 1. que- stione. 3. seu in add. ad 3. p. qu. 27. ar. 3.

c Lib. 5. de Poen. c. 5. §. 4. q. nu. 11. Truul. de Casib. referrec. 12. §. 9.

2. Dubium ergo solum est, quando absolute dicitur approbato ab Ordinario, ut certe dicitur in Bulla Cruciatæ, de qua noster præfens est sermo. Nam cum sic non appareat, à quo Ordinario procedere debeat approbatio; quærendum est, quisnam Ordinarius per hæc verba designetur.

3. Pugnant, loquendo de dicta Bulla paribus armis utrinque Doctores. Non pauci aiunt, sufficere, si in Sacerdote ad sit approbatio cuiuscumque Ordinarii, sive loci, sive ipsius Confessarii, sive Pœnitentis legitime collata, etiam si dictus Sacerdos alio suum domicilium transferat & ex Indiis V. G. huc accedat. modo ipsi Approbatio nondum spiraverit; nam si spiravit, dicam mox.

Ratio potissima hujus sententiæ est; quia nihil amplius requirunt illa Bullæ Cruciatæ verba, Ex approbato ab Ordinario, dum aliud non addunt. Ita tenet Henriquez Valer. Tho. Hurtad. Tho. Sanch. Diana. aliique quos ego cito Lib. 5. de Pœnit. c. 5. §. 4. à n. 13.

3. Semper autem notetur illud (legitime) in hac sententia; id quod explicatius intelliges ex sequenti Decisione.

Ordinarius V. G. Messanensis potest ne valide approbare Sacerdotem fixe commorantem in alia Diœcesi V. G. Panormi ad hoc, ut sit eligibilis per Bullam Cruciatæ à Civibus Panormitanis, uti etiam, ut sit eligibilis à quibuscumque aliis Christi Fidelibus:

4. Ita nonnulli putant, quia hic jam erit Sacerdos approbatus ab Ordinario, id quod solum requirit Bulla, esto ille, qui approbat, non sit Ordinarius loci, nec Pœnitentis, nec Confessarii.

5. Verum id nulla ratione sustinendum est. Nam Tridentinum & Bulla, & Rescripta quando requirunt approbationem Ordinarii, loquuntur de approbatione, quæ legitime, & secundum jura conferatur. At secundum quam legem Ordinarius Messanensis potest Sacerdoti Diœcesis alienæ concedere approbationem, solum ut sit ab omnibus eligibilis per Bullam? hoc vere non esset approbare pro Confessionibus; sed dare dicto Sacerdoti facultatem, ut possit per Bullam eligi, quod est extra Episcopi potestatem. Approbet ergo hujusmodi Episcopus dictum Sacerdotem ad excipiendas Confessiones ovium suæ Diœcesis Messanensis (quod jure posse ab ipso facti, non dubitamus, quia potest pro suis

ovibus, undecumque convocare Confessarios) siquidem tunc, quia ejusmodi Sacerdos legitime erit approbatus ad Confessiones, erit consequenter juxta hanc primam sententiam eligibilis ab omnibus per Bullam.

9. Jam vero plures negant, sufficere unam approbationem, quamvis legitimam cuiuscumque Ordinarii, ut quis per Bullam eligi in Confessarium queat. Ita Suar. Vasq. De Lugo, Layman, aliique ibidem à me citati.

Ratio hujus secundæ sententiæ potissima hæc est, Summus Pontifex in hac Bulla Cruciatæ, dum postulat Confessarium approbatum, profitetur, velle se conformare dispositioni Concilii Tridentini. Sed Tridentinum requirit approbationem Episcoporum in singulis Diœcesibus, ut nos diximus a alibi, ergo etiam eandem requirit in Bulla Pontifex.

7. Huic tamen Rationi sic respondere possit Prima sententia. Pontifex in Bulla Cruciatæ dum postulat Confessarium approbatum, profitetur se conformare cum dispositione Tridentini in substantia approbationis; ut scilicet Confessarius sit legitime approbatus conceditur. In aliis: & præsertim in multiplici approbatione, negatur.

Neque gratis id negatur: Quando enim Pontifex in dandis similibus Privilegiis vult, in multiplici approbatione se conformem reddere dispositioni Tridentini, id explicite facit, apponendo illud ab Ordinario loci, vel quid simile. ergo, cum in Bulla non sic explicet, certe in approbatione illa multiplici conformem se reddere Tridentino non intendit.

8. His ita explicatis pronuntio nihilominus utramque sententiam esse probabilem.

9. Si quis querat. Secundam sententiam sectantes, cujus Episcopi approbationem requirunt?

Respondeo. Varii varios. Vasq. b aliique b Bossio citati à Bossio requirunt approbationem Episcopi loci, in quo sit confessio, Layman, c. 2. m. aliique apud e Aversam, Approbationem Episcopi Pœnitentis, illius scilicet, qui debet e Aversam absolutionem recipere. Suarez d cum Delugo, & Sanchez requirunt approbationem Episcopi Sacerdotis, puta illius, qui excepturus est Confessionem, atque absolutionem d Sauc. collaturus.

a C. de B. 8. §.

a Lib. 5. de Pœnit. c. 1.

b Ma. in B. Cruc.

c Sauc. disp. 2. pœnit. 7. n. 3. d. Lib. Pœnit. c. 5. §. 4. m.

3. matr. disp. 2. 9. An n. 1.

An sufficiat pro Bulla Approbatio, qua cessavit.

10. **A**N Confessarius, cui legitime spiravit, vel à quo legitime revocata est approbatio, possit eligi per Bullam; Idem quaeritur de Parocho, à quo forte ablata est Parochia.

11. Respondeo negative cum Castropalao; *a Castrop. a* solum enim est eligibilis pro eo tempore, quo durat Approbatio. Ratio est, quia Privilegium Bullæ concedit eligi posse Sacerdotem approbatum; & sensus videtur esse, ut sit actu approbatus, Arqui is, cui illa cessavit, non dicitur amplius actu approbatus, sicuti excommunicatus, qui est jam absolutus, non dicitur amplius excommunicatus. Adde inconueniens, quod mox dicam n. 15.

Illud ergo *Approbatus* non est participium præteriti temporis quasi, qui fuit approbatus, sed est nomen concretum, quod requirit formam approbationis actu moraliter adesse, hoc est, eam non fuisse revocatam.

12. Aliqui cum Acoſta, & ex parte Rodriquez apud Castropalaum l. c. & Marco Serio *b Mar. Ser. b* in Bullam Cruciatæ dicente id esse probabile, concedunt, contententes sufficere fuisse semel approbatum, quamvis fuerit pro limitato tempore approbatus, quo elapſo, non fuit ex legitima causa reprobatum, quam sententiam refert, & non reicit Castropal. l. c. Illud lege: nam, quia in praxim deducere hanc sententiam nec volo, nec audeo, satis habeo, illam tibi brevibus innuisse.

An sufficiat pro Bulla, limitata Approbatio.

13. **Q**ui est approbatus limitate pro mulieribus non pro viris, pro rusticis, non pro mercatoribus & c. Potest ne ex privilegio Bullæ, vel similis Rescripti eligi ab omnibus illimitate?

14. Respondeo cum Suarez *c Suar.* aliisque (quos *dip. 28. de* alibi ego *d cito*) nequaquam, sed solum pro *paucis. sec.* illis, pro quibus est approbatus. Ratio est, quia supra diximus, eligibilem per Bullam *7. n. 3.* debere esse legitime approbatum, at hic *de Lib. 5. de* respectu illorum, à quibus excluditur, *Præc. 5.* approbatus legitime non est. *§. 4. n. 29.*

15. Scio non paucos cum Diana, aliisque à me ibidem citatis concedere, posse ab omnibus illimitate, quia verificatur (aiunt) illum *Tamburinus de Sacramentis.*

esse aliquo tandem modo approbatum; neque enim Bulla distinguit, an debeat esse approbatus illimitate, an limitate; sicuti approbatus ab Episcopo pro sua Diœcesi potest dici limitate approbatus, & tamen prima sententia modo allata probabiliter sustinet, posse hunc illimitate eligi.

15. Video argumentum urgere, sed non convincere, etiam video. Nam inconueniens, quod sequitur, ostendit, sententiam hanc non esse probabilem. Sic enim Sacerdos approbatus pro una fœmina, vel pro uno puero esse eligibilis per Bullam pro tota Diœcesi, imo, in prima sententia, pro toto orbe; ex quo inconueniente colligimus, non posse præsumi, Summum Pontificem id voluisse concedere, quod inconueniens non apparet in casu dicto num. 15.

17. Simile inconueniens eveniret in eo, qui fuisset approbatus per unum, vel alterum diem, ut solet in Hebdomada Sancta aliquando ab Episcopis fieri, posset enim is per totum Terrarum Orbem, & semper eligi, quod nemo dicere audebit.

18. Doctores nonnulli ex proxime citatis num. 3. sustinent limitate approbatum posse ab omnibus per Bullam eligi, sed solum quando limitatio non est apposita ob defectum scientiæ, si enim esset propter eiusmodi defectum apposita, non posset [aiunt] ab omnibus eligi.

19. Verum cum approbatio non sit solum restitucio scientiæ, sed morum, sed prudentiæ, sed decentiæ, ut vidimus in tr. de Pœnitent. cur horum defectus æque non restringant approbationem?

Religiosi an ex vi Bullæ Cruciatæ possint eligi?

19. **A**N Religiosus Sacerdos possit à Fidelibus eligi in Confessarium vi Bullæ? Respondeo. Certum est, Sacerdotem Religiosum posse eligi ex vi Bullæ à Fidelibus, sed debere esse approbatum ab Ordinario modo jam dicto; nam sic etiam ipse Religiosus erit Confessarius legitimus respectu Fidelium sæcularium.

At vero an Regularis approbatus solum à suo Prælato sit eligibilis per Bullam à sæculari, quaestio esse posset. Ad quam Respon- *c Trid. sess.* deo negative, quia Tridentinum e semper *23. ca. 13.* pro sæcularibus vult, ut etiam Religiosi ap- *de Refor.*

Bb

proben-

proberentur ab Episcopis. Et ex alia parte semper præsumendum est, Pontificem velle se conformare Tridentino in substantia Approbationis, ut num. 13. diximus, atque adeo etiam in Bulla.

§. II.

Possit absolvi à reservatis Episcopo toties quoties, & à reservatis Papa semel, &c.

1. Quo ad prius, nihil est, quod explicatio-
ne indigeat. Clara enim sunt Bullæ
verba, Vide tamen mox §. 5. unum, quod huc
pertinet.

2. Quo ad posterius, hæc habe. Si à com-
missio delicto reservato Pontifici, V. G. per
lectionem publicam libri hæretici de Religio-
ne tractantis, fuisti per Bullam jam absolutus,
& deinde in eodem anno incidas sive in idem
peccatum legendi publice librum hæretici,
sive in aliud specie distinctum, occupandi V. G.
publice bona naufragantium, non potes ex vi
ejusdem Bullæ in vita absolvi, nec à peccato
novo publice legendi, nec à peccato occu-
pandi. Ratio est, quia Bulla non concedit, ut
possis in vita absolvi semel à quolibet pecca-
to Pontifici reservato, concedit enim solum
unicam absolutionem in vita à peccatis Pon-
tifici reservatis. Indigebis ergo tunc secunda
Bulla, ea tamen lege, ut si tertio incidas, non
tibi profutura sit tertia. Ita a Bardi cum aliis.

a Bardi in

p. 2. tr. 6.

c. 1. sec. 1.

b Leandr.

tr. 2. de

Excomm.

d. 17. §. 3.

qu. 83.

Dictum autem est (*publice*) nam de Pon-
tificiis occultis dicam mox separatim §. 5.
citat.

3. Ex eo autem, quod in nostra sententia
Bulla semel dictam reservatorum Absolutio-
nem concedat, fit, ut si in ea Confessione aperi-
as singula, vel plura peccata contracta ex
pluribus aliis delictis diversis Pontificiis, puta
occupatione Bonorum naufragantium,
Percussione Cardinalium, læsione Immuni-
tatis Ecclesiasticæ &c. fit (inquam) ut possis
ab omnibus simul absolvi per unam Bullam,

quia sic unam recipis absolutionem. Idem
per secundam Bullam, sed non tertio, ut di-
ctum est.

§. III.

In Mortis Articulo.

1. Siquilibet Sacerdos in hoc articulo po-
test absolvere à Reservatis, ut differimus
late in Tractatu de Pœnit. quid emolumenti
affert hoc Bullæ Privilegium?

2. Respondeo. Duo emolumenta. Alterum,
quod Absolutio hæc potest conferri ab electo
ex vi Bullæ, etiam præsentis proprio aprotan-
tis Parocho, quod certe inferviet pro illis, qui,
ut ibidem vidimus, sustinent, tunc id non
posse quemlibet Sacerdotem.

3. Alterum, quod si tunc absolvaris ab ex-
communicatione reservata, liber eris ab one-
re te præsentandi Superiori, quia electus per
Bullam, jam est tuus Superior delegatus à
Pontifice, à quo onere, quando absolveris ex
universalis facultate concessa pro periculo
mortis, liber nequaquam es.

§. IV.

Excepta hæresi.

1. Quamvis multi multa afferant, quibus
proberent, hæresim formalem externam
(meæ enim internam non esse Casum refer-
vatum, alibi e diximus) saltem occultam, pos-
se per Bullam Cruciatæ absolvi ex illo princi-
pio, quod ex una parte potestas concessa E-
piscopis absolvendi ab illa, adhuc in ipsis, ex
probabilissima opinione, remanet, etiam post
Bullam Cœnæ, & ex alia parte, Bulla Cru-
ciatæ concedit, posse absolvi omnia, quæ pos-
sunt Episcopi; Nihilominus cum propter
ejus gravitatem hæresis Absolutio non veniat
in concessione generali, ideo saltem hodie,
ubi est Tribunal Sacræ Inquisitionis Hispa-
niæ, non possumus hujusmodi sententiæ ad-
hærere; Id quod etiam alibi, puto, saltem con-
sulendum, Ceterum, qui de hac quæstione ra-
tiones late utrinque adductas cognoscere cu-
pit, eas legat ab aliis fuse agitas, præsertim
Bardi, Trullench, Ludovico à Cruce citatis à
d Leandro.

2. Dixi autem signate (hæresim formalem) 39.
id est,